

7.7.16

סיכום ישיבה ועדת איכות הסביבה שהתקיימה ב-30.6.16

משתתפים:

עו"ד תום סטרוגו – חבר מועצת העיר, יו"ר הועדה
מר יונתן יעקובוביץ – יו"ר החברה לפיתוח תיירות
גבי איריס זלדין- סגנית מהנדס העיר
מר ניב צור – מנהל פיתוח סביבתי וקיימות, החברה לפיתוח תיירות
מר עדי חמו – מנהל יחידת הבריאות העירונית
גבי הילה אקרמן – מנהלת היחידה לאיכות הסביבה
מר שמוליק לין – מנהל רשות החופים, עיריית הרצליה
מר עומרי משעלי – מנהל מדור חינוך סביבתי, יחידה לאיכ"ס
מר אבירם בוצר – מנהל מדור רישוי עסקים ומניעת מפגעים, יחידה לאיכ"ס
גבי לירון מעוז – מנהלת מדור קיימות, יחידה לאיכ"ס
גבי ליאן אואנונו – יחידה לאיכ"ס
מר שוקי סיברסקי – מחלקת גנים ונוף
מר אריק אבנרי – מנהל תאגיד המים
דב יעקובוביץ – נציג קהילת הגולשים
מר עדי גיא – נציג ציבור
גבי יונינה פדני – חברת ועדה
מר עידו לאופר – חבר ועדה
מר מיכה בראל – חבר ועדה
מר שמוליק ניסים – חבר ועדה
גבי גליה פסטרנק, המשרד להגנת הסביבה, אגף ים וחופים
גבי דליה טל-עמותת צלול
מר גלעד ספיר – הידרולוג, חברת DHV
גבי ליהיא יוקלה- יועצמת סביבתית, חברת DHV



נושא הדיון בוועדה: מניעת זיהום הים על ידי שפכים ונגר עירוני.

אריק אבנרי- תיאור קצר של מערך הביוב בעיר:

- ישנן מספר תחנות בעיר שאיבה בעיר, גם תחנות חופיות ותחנות נוספות ברחבי העיר.
- בנוסף לתחנות, יש מט"ש הרצליה אליו זורמים כל השפכים בעיר לרבות התחנות החופיות.
- מט"ש הרצליה – הראשון בארץ שמטפל טיפול שלישוני והיחידי שיש לו היתר הזרמה לים. מייצר 20-21 אלף קוב של קולחים המוזרמים לים התיכון ע"י קו גלישה בעייתי לחוף הדרומי 800 מטר לים, שם מוזרמים קולחים ברמה שלישונית. מבצעים מחקרים ימיים בסביבת השפך שהראו שלא נגרם נזק לים כתוצאה מכך. קולחים שייכים לרשות המים והאחריות למציאת פתרון הם באחריות מדינת ישראל, אין לתאגיד הרצליה פתרון. להשקיה בקולחים יש בעיות קשות מאוד. כרגע עובדים על פרויקט השקיה בקולחין למועצה איזורית חוף השרון. לפי הצפי ב 2019 ישתמשו במערך הקולחין של הרצליה להשקיה.
- תאגיד המים מחייב להשקיע 3.3% בשנה בחידוש + החלפה של המערכות הקיימות (3% מערך הנכסים של התאגיד) הכוונה שכל 30 שנה יוחלפו כל המערכות. תאגיד מי הרצליה מיום הקמתו משקיע מעבר – קרוב ל 5% וזאת מתוך כיוון שמערכות הביוב בעיר במצב לא טוב. זה כלל שדרוג תחנות שאיבה, החלפת קווים, לראיה משדרגים ומחדשים את תחנת המרינה מול חוף הנכים. הגענו לשדרג את תחנת המרינה ולא קיבלנו היתר בנייה כי מסתבר שהתחנה הוקמה על שצ"פ ללא היתר. נאלצנו לשדרג את התחנה בשטח הקיים. המשמעות היא שבמקום להגדיל נפח אגירה לחירום משאירים את נפח האגירה המשמעות היא שאם יש תקלה השפכים נשפכים לים. תחנת המרינה מקבלת 30% מהשפכים של העיר – תקבל בעתיד גם את כפר שמריהו, אזה"ת, מלוונת וכו'. 6,000 קוב לים שעוד תגדל. בתחנת המרינה התהליך שהשפכים עוברים הם רק סינון. עפ"י הנחיות המשרד להגנ"ס יש צורך באוגר בתחנות שאיבה. במסגרת השדרוג של התחנה פותרים גם את בעיית הריחות ע"י נטרול ריחות ביולוגיים.
- מט"ש הרצליה – עובד כמעט בפול קפסטי. העומס ההידראולי בטיפול השני במקסימום. סיפור דומה לסיפור תחנת המרינה. לפני שנתיים היה תכנון והיה פרויקט לבניית בריכה שניונית רביעית שהכרחית לצורך העבודה. עיריית הרצליה עצרה את העבודה כי אין היתר.

למה? כי לכל המט"ש אין היתר בנייה. כרגע מנסים לקבל היתר ויתכן שנצליח רק למקטע הזה.

- מזמין לביקור במט"ש ובכל אחת מתחנות השאיבה. מדובר במפעל תעשייה שהוא אחד מהקשים לתפעול ולתחזוק. כמובן שעושים את זה בצורה מצוינת אבל כשיש תקלה חמורה כמו שלפעמים קורה – אנחנו מזרימים שפכים ברמה כזו או אחרת לים. לעיר הרצליה אין מאגר חירום לעומת מט"שים בכפר שיש להם מאגר לתקלה ולצרכים אחרים. בהרצליה אפשר להקים מאגר כזה למשל, במקום שכונת גליל ים ולכן זה לא ריאלי שמקיימים מט"ש בעיר להקמת אוגר חירום. התקלה האחרונה שהיתה – אחת מהבריכות נסתמה. המשפך נסתם כתוצאה מסתימה. העומס ההידראולי הלך וקפץ ולא הצליחו ליצר קולחין ברמה ה-2, במצב כזה מפסיקים את העבודה ליומיים שלושה ומזרימים לים.

שמוליק - במצב כזה נאלץ באמצע העונה לסגור את הים באמצע עונת הרחצה.

אריק - זה לא עניין של כסף. בגלל שזה עולם קשה להחזקה, אם אין מוצר חלופי לידו שניתן להפעיל, אז שתקלה קוראת יש הזרמה לים.

תום - אז אם כן, מהם הפתרונות?

אריק - הכפלת מערכות ואחזקה כמו שצריך. זה תנאי כמובן שהוא מחוייב המציאות. גם אם תבצע בצורה מושלמת עדיין יש תקלות.

יונתן - שתי הבעיות: מט"ש ותחנת מרינה נמצאות בטיפול.

אם נסתכל לפני שנת 2014 ואחרי זה פר הזרמות לים, יש ירידה של עשרות אחוזים. לא חושב שצריך לקחת את הביקורת פרסונלית אלא אני כגולש רוצה לגלוש. אני, אחרי שישבתי איתך ועם שאולי הנחתם את דעתי שאתם עושים את המירב כדי למנוע תקלות. אני בא ואומר כן להקים בריכת אגירה קצת יותר גדולה בין 1,000 – 2,000 שתוכל למנוע את רוב התקלות למשל שהיו ב 2014, בריכה של 1,000 קוב תדע להכיל את התקלות האילו. זה איזושהו פתרון ביניים.

התחנה תהיה איפהשהוא ליד התחנה של אבא אבן.

מה שהיה לי חשוב להגיד שכן יש טיפול ולהסביר שיש אנשים שאכפת להם ועושים הרבה כדי לטפל.

שאלה : למה אנחנו לא מתחברים לשפד"ן.



אריק : אם אתם שואלים אותי ואת שאולי המנכ"ל אנחנו הראשונים שנברך על המהלך, מט"ש זה מפעל מאוד קשה והשפד"ן מתמחים בזה.

הבעיה – כסף. השפד"ן מגיעים עד לגלילות עם קו ביוב גרויצטיוני . המשמעות היא לרצות לקדוח קידוח דחיקה- הנדסית זה אפשרי (זה נעשה ליד נתיבי איילון). זו החלטה שצריכה לקבל רשות המים. עלות מוערכת : 100 מלש"ח.

דב- במקום להשקיע במט"ש אפשר להשקיע בשפד"ן.

אריק- ההחלטה היא לא של עיריית הרצליה אלא של המדינה. תאגיד מי הרצליה לא ישקיע את כספי התושבים בחיבור. אנחנו בתהליך של הגדלת האמינות של התחנות. שדרוג התחנות והקמת קו סניקה נוסף. אחת התקלות השכיחות הם פיצוצים על קווי הסניקה- הקווים בהרצליה הם מפלדה שתוכננו בצורה לא טובה ויש כשלים בקווים. אנחנו מניחים במקביל לקווים אילו קווים מפוליאתילן שעמידים לפחות ל 50 שנה. לתחנת המרינה סיימנו להניח עד 500 מטר לפני המט"ש, שם יש חקלאי שעצרו אותנו. כרגע מתקדמים ויש אישור. אבל החקלאים הגישו צו מניעה. אנחנו ממשיכים להיכנס ורוצים להמשיך את הקו.

עדי גיא- המערך מתאים לאוכלוסייה הקיימת. איך אנחנו מתואמים עם תוכנית המתאר? אריק- תוכנית אב לביוב מתואמת עד תוכנית המתאר. יש הרבה דברים שנדרשים כולל הכפלת המט"ש בגודל, הכפלת / הגדלת קווים. אנחנו עם יד על הדופק, יש שטח בתב"ע להגדלת המט"ש. סדר גודל של הכפלה כ 70 מלש"ח.

יונתן- אם מבטלים את המט"ש ניתן לבנות מגורים ולקבל את התקציב.

עדי חמו- ברמה השנייה הרשמית כתושב אין מספיק מידע. מאז 2014 והיום יש ירידה בתקלות של עשרות אחוזים וחבל שאני כתושב לא יודע. יש כאן השקעה בתשתית שחשוב שהתושבים ידעו עליה.

אריק- זה לא נעשה ב 2014 וזה נעשה מ 2010, שהוקם התאגיד ועכשיו רואים את התוצאות. צריך לשקף לציבור.

עידו- כשאנחנו מדברים על כמויות, יש את הציר המרכזי – שפד"ן ויש במקור את הנושא של צמצום במקום מים אפורים. אם בשכונות החדשות נעשה זאת אז יהיה פחות שפכים.

אריק- אם משרד הבריאות יאשר, אני לא רואה את זה קורה. זה לא קשור לתאגיד המים כי זה טיפול במערכות הפרטיות.

עידו- אם שכונה מוכנה לקחת את הטיפול ולהשתמש בהשקיה, מדברים על שכונות שלמות שלא יעבירו שפכים למט"ש.



גליה- אם מדברים על צמצום אז יש את הנושא של מי נגר.

אריק- מי גשמים. במדינת ישראל אמורה להיות הפרדה בין ניקוז לביוב. מעי' ביוב לא מתוכננת ולא אמורה לקלוט מי נגר. אבל יש בעיות לא פשוטות על חיבורי מעי' ניקוז לביוב – המסקנה היא של סדר גודל של 25%-20% כן מחוברים בצורה הזו.

תום- יש תשתית חקיקתית.

אריק- הכללים של תאגידי מים וביוב שדנים בנושא מחייבות את העירייה ואת התאגיד לעבוד בשת"פ כדי לאתר את התקלה. מהניסיון שלנו, שלחנו מכתבים והודענו לבעלי הנכסים. התוצאה פשוטה – אם אין אכיפה לא יעזור שום דבר. חלק גדול מהתושבים לא יודע שהוא מחובר. זה בוצע ע"י קבלנים. עד שלא יהיה חוק ותהיה אכיפה כמו שצריך...

עדי חמו- איפה הבעיה הכבדה של הנושא?

אריק- הבעיה בכל העיר

שמוליק- אנחנו בקיץ, אתם סוגרים תפיסות ובקיץ לא יוצא בנכים אלא כל הגולמי עובר למט"ש. אם הגשם הראשון אתם משחררים, הכל יוצא- גשמים מעורבבים בחרא לחוף הנכים, אם תחפור תגלה רימות. מה עושים עם זה?

אריק- בכל מקום שמותקן ניקוז זה דורש אחזקה. אף פעם לא תיחזקו את הניקוז.

יונתן- הבנו מה העלויות שנדרשות לטיפול לפני הגשם הראשון. זה עלויות מטורפות של מיליונים.

תום- כל נושא של היטלי ניקוז הם לתשתיות חדשות וצריך לבדוק אולי גם לתחזוקה.

איריס- זה באחריות של העירייה.

יונתן- בשנתיים האחרונות נעשית עבודה. אנחנו מנקים את החוף ליד אכדיה בגשם הראשון. החוף נקי אחרי זה. בסופו של דבר כולם מסתכלים על הרשויות ואומרים שלא בסדר. לתושבים יש חלק מזה. הפעולות האלו בסופו של דבר הם החינוך של הציבור.

דב- לשפד"ן היום יש 50% מהתפוקה שלו. המטש"ים הפרטיים היו ניסיון לשמר קולחין. בקולחין לא ניתן להשתמש בירוקרטית. אנחנו הולכים לגדול בכמויות אנשים והצריכה גדלה. במקום להשקיע בהכפלה וכדי להכניס כסף ניתן להתחבר לשפד"ן. המטש"ש נכשל בתפקיד. בסופו של דבר לא משנה אם יש 20 הזרמות או 2 הזרמות.

אריק- אני לא הכתובת. אני פונה לרשות המים. האירוע האחרון של זיהום בים. קראתי תגובות של תושבים והזמנתי אותם להגיע באופן אישי. אף אחד לא הגיע. הכל בשקיפות ואין לנו כוונה להסתיר. הדלתות פתוחות. ניתן לארגן סיור חד פעמי.



תום - אני שואל לגבי כניסת מי שתיה לעיר לגבי העתיד

אריק - לפני חצי שנה עצרנו היתרי בניה בעיר. יש בעיה קשה של אספקת מים, מותנית בפתרון של חברת מקורות של התקנת קו מים שנתקע בגלל בעיות סטטוטוריות. אם לא יהיה, נעצור את הבנייה בהרצליה.

מה שהיה פותר את הנושא זה מאגר מים נוסף. תכננו כזה של 18,000 מאיזור גליל ים. העירייה עצרה אותנו. כרגע לא קיבלנו אישור וממשיכים לבצע. זה יאפשר עוד 5,000 יחידות ואז שוב נעצור.

אספקת המים בנויה על קו אחד מהמוביל הארצי עד כ"ס. מכ"ס יש קו שסונק את המים. הסוף שלו בכפר שמריהו. מקור האספקה הוא הקו הזה שהאספקה שלו היא מוגבלת ולכן מקורות לא מסוגלת לקבל יותר מהקו.

התוכנית קיימת 15 שנה להגדיל את הקו הנוכחי מהמוביל במקביל לקו 531. הקו הונח מכ"ס עד למקום שצריך. יש בעיה בהוד השרון של מעבר בשטחים פרטיים ולכן הוא תקוע.

קו נוסף מצהלה אמור להגיע למט"ש. הקו תקוע עם בעיות סטטוטוריות בצד השני ומנסים לקבל היתרים. מינימום 5 שנים. פרנסי העיר יודעים על הבעיה והנושא מטופל.

ליהיא - הצגת העבודה שנעשתה בהזמנת המשרד להגנת הסביבה (מצורפת מצגת) כחלק מעדכון התוכנית הלאומית להפחתת זיהום לים התיכון. נושא הנגר העירוני היה חלק מהתוכנית שכללה: כימות היקף הזיהום מנגר עירוני הזורם לסביבה הימית, קביעת אמות מידה לאיכות וכמות מי נגר, יישום צעדים להפחתת מזהמים ופסולת וניהול ובקרה על הזרמת נגר עירוני לים.

ההמלצות למניעת זיהום מי נגר בים ברמת העיר (הרשימה המלאה במצגת)

- הכנת תוכנית עירונית לניהול מי הנגר הכוללת נהלי תחזוקה לעונה הגשומה ותשתית למניעת הזיהום
- הפרדת הניקוז מהביוב
- טיפול בזרימות ים ותשטיפים

תום - שאלה לאריק: אם רוצים לטפל בצד האכיפתי אתה יכול בימי גשם לצמצם את הזרמת הביוב לים?

אריק - כן, אבל זה לא כ"כ קשה. בעיר יש 5 נקזים

גליה - 30 מיליון חיידקים נמצאו בהרצליה בנגר, בבדיקה שעשיתי באירוע גשם אחד.

איריס - יש בעיות רבות. כרגע מנסים להרים:



א. טיפול ראשוני במערכת הניקוז. צריך לעשות צילום של מערכת הניקוז ולאתר את הסתימות בקווים כתוצאה מהזנחה של שנים.

ב. הכנת מכרז לפתיחת הסתימות. כל הדברים בהכנה של תוכנית עבודה. זה ייקח מס' חודשים. מנסה להפעיל יועץ ניקוז שילווה אותנו.

כרגע עושים עבודות של טיפול במפגעים. מה שמוזר זה שהמים מהשמים יוצאים נקיים ומגיעים מזוהמים לים. מה שמגיע למערכת הניקוז זה מהרחוב. זה מתחיל מהניקיון של הרחוב. ראיתי שמטאטאים את הקולטים למערכת הניקוז. בסוף זה יוצא לים במקרה הטוב – במקרה הרע זה יוצר סתימות וזאת בעיה גדולה.

תום - עלו כאן קודם המדגמים של גליה לגבי כמות החיידקים. זה כרגע בסקופ של ההתייחסות?

אריק – קודם צריך תוכנית אב אמינה.

איריס - אנחנו מתרכזים כרגע בנושא של עבירות ומה עובר במערכת.

גלעד – לא בטוח שלהרצליה, אבל יש בעיית תכנון קשה של תכנון ניהול הנגר.

יונתן - המצב קשה מאוד. אין מידע. איריס בונה את הכל מאפס ומקימה את מחלקת הניקוז. דיברנו על נגר עילי ועל ביוב. אני בתור גולש סובל מהביוב והים סובל מהניקוז והתמונות שרואים את הים המזוהם זה בגלל הניקוז ולא בגלל הביוב שנאכל ע"י חיות. כשאנחנו מזרימים לים מתכות סינטטיות, פלסטיקים שמתפרקים וכו' סוג פיח, שמן, בדלי סיגריות, אילו נשאים בים עשרות שנים. אני מוכן שיהיה ביוב אבל לא ניקוז. הגשם אינו מזוהם וצריך לטפל בדרך, ואנחנו במדינת ישראל נמצאים במקום לא טוב. צריך לתקוף ע"י אכיפה למבוגרים וחינוך ילדים.

אני אישית עובד יומם ולילה. הדו"ח אכיפה הראשון שיוצא נגד השלכת פסולת בים יצא בקיץ 2015. האכיפה לא מתחילה בפקח, יש מערכת מסועפת מאוד.

דליה (מצגת מצורפת) מציגה תמונה שצילמה מת"א ביום הראשון של הגשם הראשון. בארץ הנושא הולך להיות מאוד חמור. זה הולך לגדול.

מציגה תמונה של תחנת הרכבת בהרצליה מוצפת ביום גשם. יש המון אמצעים שידועים בעולם על מנת לצמצם נגר – כגון מדרכות מחלחות, מתחמי גינון, ביופילטר כגון הביופילטר בבת ים וכפר סבא.

אריק - בהרצליה יש אדמה חרסיתית שפחות מחלחת ולכן יש תהליך חשיבה מה נכון יותר ופחות.





הבעיה היא לא של תקציב אלא בעייה משפטית. יש היום ברשות המים מחשבות על להעביר לתאגידי המים או לרשות ניקוז.

שוקי – עדכן בנוגע ליערות מאכל בהמשך לישיבה הקודמת- נקבעה תוכנית עבודה גדולה בנושא. כרגע שדי ירושלים ירד מהפרק.

רשמה : הילה אקרמן

תפוצה : משתתפים

חברי ועדת איכות סביבה

